

Regeling van de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister voor Klimaat en Energie van 21 december 2023, nr. WJZ/ 40823069, tot vaststelling van de subsidieplafonds en termijnen van openstelling van EZK-subsidie-instrumenten en LNV-subsidie-instrumenten en tot wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV -subsidies in verband met wijziging van het controleprotocol (Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2024)

De Minister van Economische Zaken en Klimaat, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de Minister voor Klimaat en Energie,

Gelet op artikel 3, derde lid, van de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies, de artikelen 5, eerste en tweede lid, 16, 17, vierde lid, en 50, van het Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies en artikel 2.3 van de Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies 2021;

Besluiten:

Artikel 1 Openstelling Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

- Als perioden waarin subsidieaanvragen kunnen worden ingediend krachtens de in kolom 1 genoemde titels van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies en de in kolom 2 genoemde artikelen van die regeling, in voorkomende gevallen verbijzonderd naar de in kolom 3 omschreven of aangeduide groepen van aanvragers, programma's, projecten of aanvragen, en de in kolom 4 omschreven thema's of programmalijnen, worden vastgesteld de daarbij behorende perioden, genoemd in kolom 5. Aanvragen zijn tijdig ingediend indien zij op de genoemde einddatum vóór 17.00 uur zijn ontvangen.
- Als subsidieplafond wordt per in kolom 5 genoemde periode het daarbij behorende in kolom 6 genoemde bedrag vastgesteld.

1	2	3	4	5	6
Instrument	Artikel	Groep	Thema/programma	Openstelling	Plafond
Titel 2.3: Energie-efficiëntie glastuinbouw	2.3.2	Glastuinbouwonderne- ming	Energie-efficiëntie glastuinbouw	11-04-2024 t/m 28-06-2024	€ 30.000.000
Titel 2.5: Borgstelling MKB-landbouw-kredieten	2.5.2	Landbouwborgstellings- kredieten die betrekking hebben op investeringen als bedoeld in artikel 2.5.6, tweede lid, onderdelen a en b, onder 1° en 2°		01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 60.000.000
		Landbouwborgstellings- kredieten die betrekking hebben op landbouwinno- vaties als bedoeld in artikel 2.5.6, tweede lid, onderdeel b, onder 3°		01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 20.000.000
		Landbouwborgstellings- kredieten die betrekking hebben op omschakeling duurzame landbouw als bedoeld in artikel 2.5.6, tweede lid, onderdeel b, onder 4°		01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 5.000.000
Titel 2.10: Marktintroduc- tie energie-innovaties	2.10.2	Glastuinbouwonderne- ming	Marktintroductie energie- innovaties	11-04-2024 t/m 10-05-2024	€ 8.500.000
Titel 2.23: Warmte- infrastructuur glastuin- bouw	2.23.2	Investeersders in warmte- infrastructuur	Warmte-infrastructuur glastuinbouw	01-02-2024 t/m 30-08-2024	€ 12.500.000
Titel 2.24: Agenda Natuurinclusief	2.24.2			01-02-2024 t/m 31-03-2024	€ 3.000.000

1	2	3	4	5	6
Instrument	Artikel	Groep	Thema/programma	Openstelling	Plafond
Titel 3.7: Eurostarsprojecten	3.7.2		Innovatie (internationaal)	01-01-2024 t/m 30-01-2024	€ 11.400.000
Titel 3.8: Internationaal innoveren	3.8.2, onderdeel a	ITEA4-Innovatieprojecten	Marktgerichte software-innovatie	01-04-2024 t/m 22-04-2024	€ 10.000.000
	3.8.2, onderdeel a	XECS-Innovatieprojecten	Marktgerichte innovatie voor micro- en nano-elektronica	01-04-2024 t/m 22-04-2024	€ 10.000.000
	3.8.2, onderdeel b	Global Stars-innovatieprojecten als bedoeld in de Global Stars-innovatiecall Brazilië te raadplegen via www.rvo.nl/globalstars		04-10-2023 t/m 09-04-2024	€ 925.000
	3.8.2, onderdeel b	Global Stars-innovatieprojecten als bedoeld in de Global Stars-innovatiecall Japan te raadplegen via www.rvo.nl/globalstars		23-10-2023 t/m 31-01-2024	€ 925.000
	3.8.2, onderdeel b	Global Stars-innovatieprojecten als bedoeld in de Global Stars-innovatiecall High Tech en Duurzaamheid te raadplegen via www.rvo.nl/globalstars		20-11-2023 t/m 28-05-2024	€ 925.000
Titel 3.11: Borgstelling MKB-kredieten	3.11.2	Bedrijfsborgstellingskredieten (banken en kredietinstellingen in de zin van de Wet financiële markten BES) Bedrijfsborgstellingskredieten (door de minister aangewezen kredietverstreckers)		01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 765.000.000
Titel 3.12: Groeifaciliteit	3.12.2			01-01-2024 t/m 07-06-2024	€ 85.000.000
Titels 3.13 en 3.14: Garantie ondernemingsfinanciering en Garantstelling gericht op bankgaranties	3.13.2 en 3.14.2			01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 400.000.000
Titel 3.15: Beter Aanbesteden	3.15.2			06-12-2023 t/m 26-01-2024	€ 200.000
Titel 3.16: Vroegefasefinanciering	3.16.11	Haalbaarheidsstudie TO2-innovatieve starter		08-01-2024 t/m 05-03-2024	€ 500.000
	3.16.12	Academische innovatieve starter, hbo-innovatieve starter en TO2-innovatieve starter		08-01-2024 t/m 05-03-2024	€ 2.250.000
Titel 3.23: Venture Challenge	3.23.2	Life Sciences & Health (LSH)		01-01-2024 t/m 06-02-2024	€ 100.000
	3.23.2	Life Sciences & Health (LSH)		07-05-2024 t/m 02-07-2024	€ 100.000
Titel 3.30: Circular Plastics NL	3.30.2			12-10-2023 t/m 11-01-2024	€ 47.200.000
Titel 4.2: Topsector energieprojecten	4.2.9	Energie & Klimaat Onderzoek en Ontwikkeling	Onderdeel A: TSE Industrie O&O	01-04-2024 t/m 14-05-2024	€ 3.000.000
	4.2.44	Missiegedreven Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (MOOI)	1. MOOI-missie Elektriciteit	04-06-2024 t/m 05-09-2024	€ 20.350.000
			2. MOOI-missie Gebouwde omgeving	04-06-2024 t/m 05-09-2024	€ 20.350.000
			3. MOOI-missie Industrie	04-06-2024 t/m 05-09-2024	€ 20.350.000
4.2.65	Demonstratie energie- en klimaatinnovatie (DEI+)	2.9 Waterstof en groene chemie	03-07-2023 t/m 25-06-2024	€ 40.000.000	

1	2	3	4	5	6
Instrument	Artikel	Groep	Thema/programma	Openstelling	Plafond
			2.1 Energie-efficiëntie anders dan gebouwde omgeving 2.2 Bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen 2.3. Flexibilisering van het energiesysteem 2.4 Lokale infrastructuur 2.5 Circulaire economie 2.6 CC(U)S – Carbon Capture, Utilisation and Storage 2.8 Overige CO ₂ -reducerende maatregelen	21-11-2023 t/m 29-08-2024	€ 141.000.000
			2.10 Vergassing van reststromen	15-02-2024 t/m 29-08-2024	€ 98.000.000
		4.2.113 TSE Industrie studies	Programmalijs 1: MMIP 6 – sluiting van industriële ketens Programmalijs 2: MMIP 7 – Een CO ₂ -vrij industrieel warmtesysteem Programmalijs 3: MMIP 8 – Maximale elektrificatie en radicaal vernieuwde processen Programmalijs 4: CCUS (Carbon Capture, Utilization and Storage) Programmalijs 5: Overige CO ₂ -reducerende maatregelen	03-04-2023 t/m 31-03-2024	€ 20.000.000
	4.2.113	TSE Industrie studies	Programmalijs 6: Waterstof en groene chemie	26-10-2023 t/m 31-03-2024	€ 10.000.000
Titel 4.5: Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE)	4.5.2, tweede lid, onderdelen a en b, derde, vierde en vijfde lid	Investeringssubsidie voor de investering in: 1. een ruimteverwarmingstoestel, waterverwarmingstoestel of zonneboiler 2. energiebesparende isolatiemaatregelen; of 3. de aansluiting op een warmtenet 4. een voorziening voor elektrisch koken.		01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 600.000.000
	4.5.2, tweede lid, onderdeel c	Investeringssubsidie voor de investering in installaties voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met één of meer windturbines		01-01-2024 t/m 31-12-2024	€ 5.000.000
Titel 4.6: Versnelde klimaatinvesteringen in de industrie	4.6.2			15-03-2023 t/m 09-01-2024	€ 138.000.000

Artikel 2 Rentepercentages Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

De percentages, bedoeld in artikel 3.9.9 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies, bedragen voor de in 2024 aangevraagde subsidies voor innovatiekredieten:

- het basispercentage: 3 procent per jaar;
- de opslag voor technische ontwikkelingsprojecten: 15 procent;
- de opslag voor klinische ontwikkelingsprojecten: 25 procent.

Artikel 3 Openstelling Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies 2021

- Als perioden waarin subsidieaanvragen kunnen worden ingediend krachtens de in kolom 1 genoemde titels van de Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies 2021 en de in kolom 2 genoemde artikelen van die regeling, in voorkomende gevallen verbijszonderd naar de in kolom 3 omschreven of aangeduide groepen van aanvragers, programma's, projecten of aanvragen, en de in kolom 4 omschreven thema's of programmalijs, worden vastgesteld de daarbij behorende

perioden, genoemd in kolom 5. Aanvragen zijn tijdig ingediend indien zij op de genoemde einddatum vóór 17.00 uur zijn ontvangen. Een subsidieaanvraag in het kader van de brede weersverzekering is tijdig ingediend indien deze op de genoemde einddatum uiterlijk om 23:59 uur is ontvangen.

- Als subsidieplafond wordt per in kolom 5 genoemde periode het daarbij behorende in kolom 6 genoemde bedrag vastgesteld.

1	2	3	4	5	6
Instrument	Artikel	Groep	Thema/programma	Openstelling	plafond
Paragraaf 3.4: Innovatieve projecten in de aquacultuur	3.4.1	Aquacultuuronderneming, aquacultuurorganisatie, kennisinstelling en deelnemers in een samenwerkingsverband	Innovatie in de aquacultuur	05-03-2024 t/m 07-05-2024	€ 3.300.000
Paragraaf 3.5: Innovatieve projecten in de visserij	3.5.1	Visserijonderneming, visserijorganisatie, kennisinstelling en deelnemers in een samenwerkingsverband	Innovatie in de visserij	05-03-2024 t/m 07-05-2024	€ 6.600.000
Titel 5.5: Brede weersverzekering	5.5.2			01-03-2024 t/m 15-05-2024	€ 17.500.000
Paragraaf 5.7.3: Verstreking van advies- en cursusvoucher aan een landbouwer	5.7.11		Verstreking cursusvoucher aan een landbouwer	01-09-2023 t/m 01-09-2024	€ 80.000
Paragraaf 5.7.5: Verstreking van opleidingsvoucher aan een bedrijfsadviseur	5.7.19		Verstreking van opleidingsvoucher aan een bedrijfsadviseur	01-09-2023 t/m 01-09-2024	€ 156.250

Artikel 4 Wijziging van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

Bijlage 1.3 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies komt als volgt te luiden:

Bijlage 1.3. behorende bij artikel 1.5 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

Controleprotocol Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

1. Uitgangspunten

1.1. Doelstelling

Dit protocol heeft als doel het geven van aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de controle aan de accountant, belast met de controle van de door de subsidieontvanger bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in te dienen financiële verantwoording opgenomen in de aanvraag om subsidievaststelling. Financiële afrekening door EZK of LNV vindt plaats op basis van de in de aanvraag tot subsidievaststelling opgenomen financiële verantwoording als bedoeld in artikel 50 van het Kaderbesluit nationale EZK-en LNV-subsidies, voorzien van een controleverklaring van de accountant.

1.2. Definities

- *accountant*: een Registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek aan wie de subsidieontvanger de opdracht heeft verleend de aanvraag tot subsidievaststelling te controleren;
- *subsidieontvanger*: een natuurlijke of rechtspersoon of diens gemachtigde aan wie namens EZK of LNV een subsidie is verstrekt
- *object van controle*: de financiële verantwoording;
- *controleverklaring*: een schriftelijke verklaring van de accountant inhoudende een oordeel omtrent de naleving van de verplichtingen en voorwaarden in de individuele beschikking tot subsidieverlening (en wijzigingen daarin) door de subsidieontvanger en voor zover die een financieel effect op de financiële verantwoording hebben.

1.3. Wet- en regelgeving

Voor de controle van de financiële verantwoording is de volgende wet- en regelgeving van toepassing, voor zover deze financiële verantwoording onderdeel van het verzoek tot subsidievaststelling van de subsidieontvanger is:

- de voorwaarden en verplichtingen in (de bijlage(n) bij) de beschikking tot subsidieverlening (of wijzigingen daarin), voor zover die een financieel effect op de financiële verantwoording hebben;
- indien de subsidieontvanger een aanbestedende dienst is volgens artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012: de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit en de Gids Proportionaliteit.

2. Controleaanpak

De controle van de financiële verantwoording moet voldoen aan de controlestandaarden die onderdeel zijn van de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS), die door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn vastgesteld en aan de aanwijzingen zoals opgenomen in dit protocol. De controle van de financiële verantwoording is een opdracht die wordt uitgevoerd op basis van Standaard 800 'Bijzondere overwegingen – controles van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met de stelsels voor bijzondere doeleinden' en Standaard 805 'Bijzondere overwegingen – controles van enkel financieel overzicht en controles van specifieke elementen, rekeningen of posten van een financieel overzicht'.

Bij de uitvoering van de controle stelt de accountant vast dat:

- a. de informatie in de financiële verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat;
- b. in de financiële verantwoording:
 - 1°. geen kosten als subsidiabel zijn opgenomen die niet voor subsidie in aanmerking komen;
 - 2°. uitsluitend kosten als subsidiabel zijn opgenomen die zijn gemaakt binnen de subsidiabele periode en voor rekening komen van de subsidieontvanger;
 - 3°. ingeval interne kosten als subsidiabele kosten zijn aangemerkt:
 - voor personeel, de verantwoorde uren te relateren zijn aan de prestatie, aansluiten op de urenregistratie en er voldoende waarborgen zijn dat geen uren van andere projecten onder het gesubsidieerde project zijn geschoven;
 - voor het gebruik van specifieke apparatuur, de gehanteerde (uur)tarieven voor het gebruik van apparatuur gebruikelijk zijn binnen de onderneming en geen kosten bevatten die ook separaat in rekening zijn gebracht.

De accountant dient voldoende en geschikte controle informatie te verkrijgen om de juistheid van de verantwoorde interne kosten (personeelskosten en interne kosten voor het gebruik van specifieke apparatuur) vast te kunnen stellen. De accountant bepaalt zelf, op basis van onder andere zijn risicoanalyse, aanwijzingen vanuit de jaarrekeningcontrole of andere onderzoeken, hoe hij zijn controle inricht en op welke wijze hij voldoende en geschikte controle-informatie verzamelt. Daarbij wordt de Handleiding subsidiecontroles van de Subsidy Audits Community (SAC) gehanteerd.

De accountant mag er van uitgaan dat de subsidieverstrekker zich ervan bewust is dat bij interne kosten (personeelskosten en interne kosten voor het gebruik van specifieke apparatuur) een tolerantie van 2% niet altijd toepasbaar is maar dat naar mate het aandeel van deze kosten in de verantwoording groter is de diepgang van de controle door de accountant groter wordt.

- c. ingeval de subsidie strekt tot uitvoering van een project, kosten en opbrengsten aantoonbaar zijn gemaakt en in overeenstemming en vergelijkbaar zijn met de informatie verstrekt ten behoeve van de beschikking tot subsidieverlening, zoals het projectplan met bijbehorende projectbegroting. Daarbij geldt dat vastgesteld moet worden dat de prestatie aantoonbaar is geleverd maar dat niet beoordeeld wordt of het gewenste resultaat is bereikt;
- d. de subsidieontvanger – ter voorkoming van dubbelfinanciering – opgave heeft gedaan van alle opbrengsten, waaronder subsidies (ook die van het subsidieverstrekking departement), waarmee het programma/de activiteit waarop de subsidie betrekking heeft, mede is gefinancierd;
- e. ingeval de subsidieontvanger een aanbestedende dienst is, kosten aantoonbaar zijn gemaakt in overeenstemming met aanbestedingswet- en regelgeving. Voor de controle wordt de Handleiding subsidiecontroles van de SAC gehanteerd.

3. Betrouwbaarheid en materialiteit

Betrouwbaarheid betreft de mate van zekerheid. Materialiteit of tolerantie betreft de vereiste nauwkeurigheid die de accountant hierbij moet hanteren.

Bij zijn oordeelsvorming over de naleving van de subsidievoorwaarden streeft de accountant naar een redelijke mate van zekerheid. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken

gekwantificeerd moet worden, wordt een betrouwbaarheid van 95 procent gehanteerd. Een controleverklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven eerder genoemde betrouwbaarheid, de som van de afwijking en de onzekerheid niet groter is dan twee procent van het totaalbedrag aan subsidiabele kosten dat in de financiële verantwoording wordt verantwoord. De hierna vermelde materialiteitsgrenzen zijn in dit kader van toepassing voor de bepaling van de strekking van de af te geven controleverklaring.

Materialiteitstabel	Goedkeurende controleverklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/Afkeurende verklaring
Fouten (afwijkingen) in de financiële verantwoording en onzekerheden in de controle	≤ 2%	> 2% en ≤ 4%	> 4%

4. Verslaglegging

De accountant legt de uitkomsten van de controle vast in een controleverklaring. Hiervoor wordt de meest actuele NBA-voorbeeldtekst als basis gehanteerd.

5. Reviewbeleid

De minister heeft als subsidieverstrekker altijd de mogelijkheid een review uit te voeren of te laten uitvoeren bij de accountant belast met het onderzoek naar de informatie opgenomen in de aanvraag tot subsidievaststelling, teneinde na te gaan of het onderzoek met inachtneming van de relevante regelgeving van de NBA en dit controleprotocol is uitgevoerd. Deze reviews komen niet in de plaats van andere controles dan wel reviews uitgevoerd door de Algemene Rekenkamer. De accountant die belast is met het onderzoek en verantwoordelijk is voor het verstrekken van het accountantsproduct bij de aanvraag tot subsidievaststelling stemt er mee in dat de onderzoeksdo'ssiers ten behoeve van bovengenoemde reviews integraal aan de reviewers ter inzage worden gegeven. Voorts zal de accountant, schriftelijk dan wel mondeling, alle gevraagde gegevens verstrekken die in het kader van voornoemde reviews worden opgevraagd. In dit kader wordt verwezen naar de bepalingen in hoofdstuk 6, paragraaf 1, van de Comptabiliteitswet 2016.

Artikel 5 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2024.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 21 december 2023

*De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens*

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema*

*De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten*

TOELICHTING

1. Inhoud regeling

De onderhavige regeling voorziet in de vaststelling van de subsidieplafonds en openstellingsperioden voor het jaar 2024 van de subsidiemodules die zijn opgenomen in de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (RNES) en de Regeling Europese EZK- en LNV-subsidies 2021 (REES 2021). Dit zijn de subsidiemodules van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Daarnaast voorziet de regeling in de wijziging van bijlage 1.3 behorende bij artikel 1.5 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies.

1.1. Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2024

Nieuwe openstellingen in de loop van het jaar leiden tot wijziging van deze Regeling openstelling EZK- en LNV-subsidies 2024. De in de tabellen genoemde subsidiemodules zijn opgenomen in de RNES en de REES 2021. Bij de introductie van een nieuwe subsidiemodule of de wijziging van een subsidiemodule wordt in de toelichting bij de voornoemde regelingen uitvoerig stilgestaan bij de administratieve lasten die de desbetreffende subsidiemodule met zich brengt.

1.2. Bijlage 1.3. behorende bij artikel 1.5 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies

Het controleprotocol dat is opgenomen in bijlage 1.3 van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies geeft aanwijzingen aan de accountant, belast met de controle van de financiële verantwoording opgenomen in de aanvraag om subsidie vaststelling, over de reikwijdte en de diepgang van de controle. Op basis van ervaringen uit het verleden is gebleken dat het controleprotocol op onderdelen dient te worden verduidelijkt (zoals de controle van interne kosten). De verduidelijking is afgestemd met de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Accountants en de Auditdienst Rijk.

2. Regeldruk

Met de onderhavige regeling worden geen informatieverplichtingen gewijzigd en worden de administratieve lasten-percentages dus niet gewijzigd.

3. Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2024. Met bekendmaking minder dan twee maanden voordien wordt afgeweken van het beleid inzake vaste verandermomenten, zoals opgenomen in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Deze afwijking is gerechtvaardigd omdat de doelgroepen ten zeerste gebaat zijn bij een snelle inwerkingtreding.

*De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens*

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
P. Adema*

*De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten*